

Vet aquí un berguedà autèntic dels que salten a la Patum. Si no trobeu en Josep esquiant o passejant en moto per la comarca el trobareu al seu despatx de Berga. “És un despatx en què treballem quatre persones Atenem no sols els encàrrecs de particulars, sinó que també treballem per a l'Administració. En aquest sentit, fins fa poc, he ocupat el càrrec d'arquitecte municipal en una vila berguedana, que pot ser molt representativa de la Catalunya muntanyenca, que és on desenvolupo la meva activitat. Crec que a nivell municipal, els arquitectes catalans hem fet una gran tasca: s'ha posat ordre, s'ha endreçat. No parlo de grans projectes, sinó del concepte global d'urbanització d'infraestructures i, sobretot, de l'actuació dia a dia. Les activitats d'un arquitecte municipal de poble són controlar que l'obra privada s'ajusti a la normativa, modificar la normativa urbanística sempre que calgui i controlar el creixement. A Casserres hem aconseguit, durant dues legislatures, furnir el poble amb alguns equipaments que hi mancaven. En entrar a l'Ajuntament l'inventari era ben pobre: una depuradora malmesa, escassetat d'aigua i molta pavimentació per fer. I en vaig sortir satisfet de la feina feta: es va enderrocar la depuradora, se'n van conservar els dipòsits subterrànics i, al damunt, s'hi va construir un centre cultural per a teatre i activitats dels veïns. Quant a la problemàtica crònica de Casserres, la manca d'aigua, es va pal·liar construint dipòsits d'alta capacitat. Per últim es van dignificar alguns carrers pavimentant-los. A més això sovint s'ha fet, i es va fent, des d'una certa incomprensió oficial des de l'Administració autonòmica, sobretot a nivell burocràtic. No podem pas dir el mateix dels tècnics, que com a gent de feina estan molt més a prop de la realitat. Els municipis no poden finançar amb els seus mitjans els projectes que els són necessaris i la política de subvencions els condiona molt”.

La feina de l'arquitecte que viu a muntanya és, sovint, la del qui intenta conservar el sabor de les cases de la terra a les noves llars. “És evident que al Berguedà, com a tantes zones, hi ha una tipologia de construcció. Cal conservar amb cura aquesta tipologia berguedana, caracteritzada per cases amb barrets de teula. Personalment no concebo una casa sense posar-hi teulada, un element típic per l'alta pluviositat i el clima més de muntanya de la zona. Ja no és com al segle passat, en què es construïa seguint la línia de tres o quatre tipologies identificatives de la zona. Avui és bàsica una distribució interior actual i coherent i un bon tractament dels materials segons l'emplaçament. Podríem dir que la distribució s'ha actualitzat mentre que els materials nobles s'han mantingut”.

¿I si el gust del client no s'adiu amb la casa berguedana d'en Josep? “Hem tingut clients de tota mena: el particular que somnia amb un xaletet; el petit constructor, amb qui hem tingut vida i ofici paral·lels des que es va establir fa deu anys i que és el qui t'ha donat la confiança d'una feina rere una altra durant tots aquests anys, i un tercer client, més escàs, és el promotor de grans encàrrecs. L'elecció de clients em provoca un sentiment contradictori: rebre l'encàrrec d'un particular vol dir feina conjunta, entendre les prioritats del

client, dissenyar-li un sistema de vida on encaixin les seves necessitats, i molt sovint també vol dir l'amistat del client i una gran satisfacció en veure la feina reeixida. En canvi, els blocs que ens encarreguen els promotors són econòmicament parlant més interessants”.

Entre els uns i els altres, la clientela d'en Josep ha aconseguit que la feina d'aquest arquitecte sigui present a ben bé una vintena de municipis de la comarca. “He treballat per a gent de tot el Berguedà, tot i que inicialment em vaig plantejar de treballar a Berga. En establir-me, la meva anàlisi del terreny em va dur a acudir a la gent del sector de la capital de comarca; es tractava d'un món força estructurat i en certa manera tancat. Aleshores vaig canviar de tàctica: vaig acostar-me als qui, com jo, acabaven d'establir-se, joves i amb ganes de fer feina. Aquests van ser els qui realment van respondre i de llavors ençà hem treballat a més d'una vintena de municipis dels voltants. Ha estat un moviment d'expansió, amb l'al·licient que els diferents indrets són també diferents arquitectures”. El tarannà d'en Josep és el d'un professional emprenedor, “per això m'avinc amb el promotor-treballador que es mou per a tot, des del terreny fins al final, i amb el comprador que vol veure concretats els seus desitjos en l'obra acabada. Encara que a vegades també va bé topar-te amb un d'aquells que des de darrere l'escriptori et diu que ni terreny ni pressupost no són un problema”.

L'arquitectura, queda clar, li és el plaer de la vida encara que també tingui punts foscos i doni petits disgustos. “El meu problema és que la paperassa administrativa se'm fa una muntanya. Per això ho deixo a mans d'un comptable. Com a arquitecte tinc present que Berga creixerà, i que la meva arquitectura tindrà a veure amb aquest creixement i amb la seva qualitat. Per als pobles més petits de la comarca la situació és diferent. Per a mi és un desgany el que està passant, sobretot de cara al seu futur. Torno a l'exemple de Casserres: qualsevol iniciativa topa amb els entrebancs del departament de Política Territorial, i és un problema afegit a la pèrdua de vida dels petits municipis, on s'haurien d'oferir facilitats als habitants i, de fet, passa el contrari. El departament té molt bons tècnics, a prop de la realitat, però la seva Comissió Aprobadora és més que estricta. S'hauria d'entendre que la idea de creixement urbanístic que es té a Barcelona és molt diferent de la que es té als pobles, i que la imatge de cada poble l'hauria de poder triar el conjunt de persones que hi viuen”.

Berga està disposada a escollir el seu model de vida: “Després d'haver perdut el tèxtil, la mineria i la caserna, calia un revulsiu. La capital de la comarca ha sabut fer seus els antics terrenys de la caserna i engrescar-se en un projecte global ambiciós, que també millora el creixement del polígon industrial i el turisme. Tot plegat ha conduït a un procés constructiu espectacular. Manquen infraestructures turístiques i de comunicacions interiors, sobretot l'Eix pre-pirinenc, el paral·lel a casa nostra del celebrat Eix transversal”. Aquesta comarca no es pot queixar, però, i en Josep tampoc: encara hi queden milers d'alçats i perspectives per projectar-hi.

“Les activitats d’un arquitecte municipal de poble són controlar que l’obra privada s’ajusti a la normativa, modificar la normativa urbanística sempre que calgui i controlar el creixement”

Josep Novellas - Berga (Berguedà)